

Metodebilag A: Erfaringsopsamling: Elevernes læring og trivsel på erhvervsuddannelserne under covid- 19-pandemien

Status, indsatser og fremadrettede behov

INDHOLD

Metodebilag A: Erfaringsopsamling: Elevernes læring og trivsel på erhvervsuddannelserne under covid- 19-pandemien

1	Indledning	4
<hr/>		
2	Formål og design for den samlede undersøgelse	5
2.1	Formål og undersøgelsesspørgsmål	5
2.2	Metodisk design	7
<hr/>		
3	Kvalitative metodeelementer	8
3.1	Udvælgelsesprocessen	8
3.2	Casebesøg på skoler og telefoninterviews	9
3.3	Kodning og analyse	10
<hr/>		
4	Kvantitative metodeelementer	11
4.1	Tværgående for spørgeskemaundersøgelserne	11
4.2	Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på erhvervsuddannelserne	12
4.3	Spørgeskemaundersøgelse blandt lærere på erhvervsuddannelserne	17

1 Indledning

Børne- og Undervisningsministeriet (BUVM) har bedt Danmarks Evalueringsinstitut om at gennemføre en undersøgelse af skolers erfaringer fra anden nedluknings- og genåbningsperiode under covid-19-pandemien samt af skolernes gennemførelse af indsatser til håndtering af de faglige og trivselsmæssige konsekvenser for eleverne. Undersøgelsen dækker grundskoleområdet og ungdomsuddannelsesområdet herunder de gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelserne.

Dette metodeappendiks uddyber formål og design for erfaringsopsamlingen på de erhvervsuddannelserne. I kapitel 2 beskrives formål og undersøgelsesspørgsmål for den samlede undersøgelse på tværs af de undersøgte uddannelsesområder samt undersøgelsesdesignet for undersøgelsen på erhvervsuddannelserne. Kapitel 3 beskriver de kvalitative metodeelementer i undersøgelsen, mens kapitel 4 præsenterer spørgeskemaundersøgelserne herunder opnåede svarprocenter og repræsentativiteten på erhvervsuddannelsesområdet. For en detaljeret beskrivelse af de kvalitative og kvantitative metodeelementer på de øvrige uddannelsesområder henvises til metodebilagene for de to øvrige rapporter 1) Erfaringsopsamling: Elevernes læring og trivsel i grundskolen under covid-19-pandemien – status, indsatser og fremadrettede behov. 2) Erfaringsopsamling: Elevernes læring og trivsel på de gymnasiale uddannelser under covid-19-pandemien – status, indsatser og fremadrettede behov.

2 Formål og design for den samlede undersøgelse

2.1 Formål og undersøgelsesspørgsmål

Formålet med undersøgelsen er tredelt. Undersøgelsen skal;

- A. Give en status på elevernes situation – fagligt og trivselsmæssigt – ved starten af det nye skoleår 2021/2022.
- B. Kortlægge og give en status på skolernes arbejde med de indsatser, som man har igangsat med henblik på at håndtere faglige og trivselsmæssige udfordringer som følge af covid-19-pandemien.
- C. Se fremad og afdække hvilke generelle erfaringer skolerne eventuelt kan tage med sig fra perioden samt hvad skolerne vurderer der generelt er brug for fremadrettet for at sikre, at alle elever kommer på rette spor efter den langstrakte nødundervisningsperiode som følge af covid-19-pandemien.

Der er udarbejdet undersøgelsesspørgsmål til hvert formål som fremgår nedenfor. De fleste spørgsmål besvares via både de kvantitative og de kvalitative datakilder. De spørgsmål som primært handler om udbredelse fx hvilke konkrete indsatser skolerne har iværksat og til hvilke elevgrupper besvares udelukkende via den kvantitative datakilde.

A. Status på elevernes faglige og trivselsmæssige situation ved skoleårets begyndelse 2021/2022

1. Kontekstbeskrivelse
 - a. Hvordan så anden nedluknings- og genåbningsperiode ud sammenlignet med første nedluknings- og genåbningsperiode ift. (i) nødundervisningens tilrettelæggelse; (ii) elevernes læringsudbytte; og (iii) elevernes trivsel?
2. Vurdering af elevernes faglige status
 - a. Hvordan vurderes elevernes faglige udgangspunkt ved starten af skoleåret 2021/2022? Hvilke forskelle er der på trinene? Fagene? Er der bestemte aspekter af fagene som især har været ”ramt”?
 - b. Hvilke konsekvenser har anden nedlukningsperiode haft? Hvordan ser det ud i relation til konsekvenserne af første nedlukning? Hvor meget har man nået at ”indhente” i løbet af anden genåbning? Gælder det generelt, udvalgte fag eller særlige aspekter/dimensioner af undervisningen?

- c. Hvordan har elevernes motivation, mulighed for at koncentrere/fordybe sig, få hjælp mv. været i den anden periode? Hvilke rolle har periodens længde spillet?
3. Vurdering af elevernes trivselsmæssige status
 - a. Hvordan vurderes elevernes individuelle trivsel, humør samt oplevelse af fagligt og socialt fællesskab ved starten af skoleåret 2021/2022?
 - b. Hvilke konsekvenser har anden nedlukningsperiode frem til sommeren 2021 haft? Hvordan ser det ud i relation til konsekvenserne af første nedlukning? Hvilken rolle har periodens længde spillet? Ser elevernes trivsel ud til at udvikle sig i løbet af anden genåbning? Er der forskellige typer trivselsudfordringer for forskellige elevgrupper? Hvilke og hvorfor?

B. Indsatser igangsæt for at håndtere faglige udfordringer og styrke trivslen

1. Beskrivelse af de igangsatte indsatser
 - a. Hvilke indsatser er igangsat?
 - b. Hvilke specifikke udfordringer har indsatserne haft til hensigt at adressere?
 - c. På hvilken baggrund er beslutningerne truffet?
 - d. Hvilke elever er indsatserne målrettet? Er det alle elever, som indsatserne har været målrettet? Bestemte trin/uddannelser? Hvilke prioriteringer ligger bag beslutningerne? Er eleverne blevet screenet og i givet fald hvordan og med hvilket formål? (fx test, samtaler, tidligere erfaringer med indsatstypen)? Hvornår er indsatser iværksat og med hvilken tidshorisont?
 - e. Hvilke overvejelser har skolerne gjort sig ift. tilgængelige personaleressourcer, periode for afvikling (nedlukning, genåbningen, sommerferien)?
 - f. Har skolerne iværksat indsatser finansieret af andre midler end de fra Folketinget afsatte? Hvilke indsatser? Og for hvilke midler?
2. Skolernes oplevelse/vurdering af indsatserne
 - a. Hvad er status på indsatserne samlet set?
 - b. Har trivselsindsatserne bidraget til at løse udfordringer med elevernes trivsel? Hvad baserer skolerne deres vurdering på?
 - c. Har de faglige indsatser bidraget til at indhente evt. fagligt efterslæb? Hvad baserer skolerne deres vurdering på?

C. Fremadrettede perspektiver ift. at håndtere faglige udfordringer og styrke trivslen

1. Fremadrettede perspektiver
 - a. Hvilke generelle erfaringer kan skolerne evt. tage med sig fra perioden?
 - b. Hvad er der brug for af fortsat fokus for at understøtte, at alle elever indhenter evt. tab ift. faglig læring, og at de trives efter covid-19-perioden?
 - c. Hvad er der brug for af fortsat fokus for at understøtte elevernes trivsel og faglige udvikling?

d. Er der truffet beslutning om at fortsætte nogle af de igangværende indsatser? Hvilke?
For hvilke elever? Og for hvilke midler?

2.2 Metodisk design

Erfaringsopsamlingen bygger på en kombination af kvantitative og kvalitative datakilder, der inddrager perspektiver fra en række forskellige aktører herunder ledelse, lærere, fastholdelseskonsulenter/vejledere, elever samt bestyrelsesforpersoner. Overordnet består det metodiske design for den samlede erfaringsopsamling af følgende elementer:

- Kvalitative metodeelementer bestående af casebesøg på fire erhvervsuddannelser hvilket uddybes i kapitel 3.
- Kvantitative metodeelementer bestående af en spørgeskemaundersøgelse blandt ledere og en spørgeskemaundersøgelse blandt lærere hvilket uddybes i kapitel 4.

3 Kvalitative metodeelementer

Som led i undersøgelsen er der gennemført casebesøg på uddannelser på fire erhvervsskoler, hvor der er gennemført interview med uddannelsesledere, lærere, fastholdelseskonsulenter/vejledere, elever og bestyrelsesforpersoner fra udvalgte uddannelser på det tekniske område.

3.1 Udvalgelsesprocessen

Caseskolerne blev udvalgt ud fra følgende fire kriterier:

- De repræsenterer en spredning i forskellige tekniske uddannelser.
- De havde på undersøgelsestidspunktet elever inde på skolen, som modtog nødundervisning i forbindelse med anden nedluknings- og genåbningsperiode (enten GF2-elever, hovedforløbs elever eller elever i skolepraktik).
- De repræsenterer en geografisk spredning.
- De har igangsat indsatser med henblik på at imødekomme faglige eller trivselsmæssige udfordringer som følge af covid-19-pandemien.

De fire caseskoler og dertilhørende uddannelser er udvalgt i dialog med de respektive direktører og/eller uddannelsesledere. EVA tog kontakt til uddannelser, som levede op til kriterierne om spredning i uddannelser og geografi, hvorefter det igennem dialog blev afklaret om uddannelserne også kunne leve op til de øvrige kriterier. For at kunne imødekomme kravet om at eleverne skulle have modtaget nødundervisning i den sidste nedlukningsperiode, indgår der fra nogle skoler elever fra forskellige uddannelser i de kvalitative interview.

I de kvalitative interview er følgende uddannelser repræsenteret: Tømreruddannelsen, Elektrikeruddannelsen, It-supporteruddannelsen, Datateknikeruddannelsen, Gastronomiuddannelsen, Automekanikeruddannelsen og Smedeuddannelsen.

Derudover fordeler caseskolerne sig på følgende regioner: Region Hovedstaden, Region Sjælland, og Region Syddanmark.

3.2 Casebesøg på skoler og telefoninterviews

Der er gennemført casebesøg på i alt 5 skoler. Formålet med casebesøgene har været at belyse erfaringerne fra anden nedluknings- og genåbningsperiode på de udvalgte uddannelser ud fra flere forskellige perspektiver. På hvert casebesøg er der gennemført interview med følgende respondentgrupper:

- Uddannelsesledere
- Lærere
- Fastholdelseskonsulenter/vejledere eller lign.
- Elever
- Bestyrelsesforpersoner.

Alle interview er optaget og transskriberet. Interviewene blev gennemført i perioden 16. september – 15. oktober 2021.

3.2.1 Individuelle interview med uddannelsesledere

Der er gennemført individuelle interview med uddannelsesledere fra de fire udvalgte skoler. Formålet med interviewene med lederne var i henhold til undersøgelsesspørgsmålene at bidrage med dybdegående viden og udfoldede beskrivelser af lederens oplevelser af elevernes faglige og trivselsmæssige status ved skoleårets start. Herunder deres beskrivelser af skolernes igangsatte faglige og trivselsmæssige indsatser, deres vurdering af indsatsernes betydning samt deres blik på fremadrettede perspektiver ift. faglige udfordringer og trivsel. Interviewet med uddannelseslederen havde ydermere til formål at give lederens vurdering af forskellen mellem elevernes læring og trivsel på tværs af de forskellige uddannelser under det område, som lederen havde ansvaret for.

Interviewene blev enten afviklet telefonisk forud for besøget eller ansigt-til-ansigt i forbindelse med selve besøget. Interviewet havde en varighed på ca. 45 minutter.

3.2.2 Gruppe- eller enkeltinterview med lærere

Der er gennemført interview med 3-6 lærere fra hver af de fire caseskoler. Interviewene blev enten gennemført som gruppeinterview eller enkeltinterview afhængigt af hvad der rent praktisk kunne lade sig gøre på den enkelte skole. I alt deltog 15 lærere.

Formålet med interviewene med lærerne var i henhold til undersøgelsesspørgsmålene at bidrage med dybdegående viden og udfoldede beskrivelser af lærernes oplevelse af elevernes faglige og trivselsmæssige status ved skoleårets start. Herunder deres beskrivelse af skolernes igangsatte faglige og trivselsmæssige indsatser, deres vurdering af indsatsernes betydning samt deres blik på fremadrettede perspektiver ift. faglige udfordringer og trivsel. Gruppeinterviewene havde en varighed på ca. 60-90 minutter. Enkeltinterviewene havde en varighed på ca. 30 minutter.

I udvælgelsen af lærere var der fokus på at sikre variation, således at de deltagende lærere både repræsenterede faglærere og grundfaglærere såvel som at der både indgik lærere, der underviste på grundforløbet og lærere, der underviste på hovedforløbet i anden nedluknings- og genåbningsperiode.

3.2.3 Gruppe- eller enkeltinterview med fastholdelseskonsulenter/vejledere

Der er gennemført interview med 1-3 fastholdelseskonsulenter/vejledere eller lign. fra hver af de fire caseskoler. Interviewene blev gennemført som gruppeinterview eller enkeltinterview afhængigt af antallet af denne type medarbejdere på skolen. I alt deltog 8 af denne type medarbejdere. Interviewene blev enten gennemført telefonisk eller i forbindelse med casebesøget.

Formålet med interviewene var i henhold til undersøgelsesspørgsmålene at bidrage med dybdegående viden og udfoldede beskrivelser af lærernes oplevelse af elevernes trivselsmæssige status ved skoleårets start. Herunder deres beskrivelser af skolernes igangsatte faglige og trivselsmæssige indsatser, deres vurdering af indsatsernes betydning samt deres blik på fremadrettede perspektiver ift. faglige udfordringer og trivsel. Gruppeinterviewene havde en varighed på ca. 45-60 minutter. Enkeltinterviewene havde en varighed på ca. 30 minutter.

3.2.4 Enkeltinterview med elever

Der er gennemført enkeltinterview med 3 elever fra hver skole. I alt deltog 12 elever.

Formålet med elevinterviewene var i henhold til undersøgelsesspørgsmålene at opnå en dybdegående viden om elevernes oplevelse af nødundervisningen i anden nedluknings- og genåbningsperiode herunder deres refleksioner over periodens betydning for deres faglige udvikling og trivsel samt deres oplevelser af de igangsatte indsatser på skolerne. Interviewene blev gennemført på skolerne og havde en varighed af ca. 30 minutter.

3.2.5 Telefoninterview med bestyrelsesforpersoner

Der er gennemført telefoninterview med bestyrelsesforpersonen på de fire caseskoler. Interviewene havde en varighed på ca. 20-30 minutter, og havde til formål at belyse covid-19-perioden ud fra bestyrelsens perspektiv.

3.3 Kodning og analyse

De kvalitative data er forberedt til analyseprocessen ved at transskribere lydoptagelserne. Ved transskribering bevares informantens eget ordvalg, og der foretages en gengivelse af interviewet frem for en fortolkning. Det gøres for at sikre så autentiske data som muligt.

De udskrevne interview er analyseret af de konsulenter, som har gennemført interviewene. Analysen er foretaget ved brug af en systematisk tematisk kodning. Tematikkerne er udsprunget ved at sammenholde undersøgelsesspørgsmålene med de umiddelbare empiriske fund. For at sikre at koderne var meningsfulde og tilstrækkelige, blev koderne afprøvet på interview fra hver respondentgruppe. Da de endelige koder var på plads blev alle interview kodet. I analysen har der været fokus på at identificere både de mønstre, der går på tværs af materialet og på den variation, materialet indeholder.

4 Kvantitative metodeelementer

Som led i undersøgelsen har EVA udsendt spørgeskemaer til ledere samt til lærere på erhvervsuddannelserne.

Teksten i dette kapitel baserer sig på og inddrager tabeller fra et metodenotat, som Epinion har udarbejdet til EVA som dokumentation for surveydataindsamlingen på erhvervsuddannelsesområdet.

4.1 Tværgående for spørgeskemaundersøgelserne

Spørgsmålene i spørgeskemaerne blev udarbejdet af EVA, mens opsætning, etablering af kontaktgrundlag samt selve indsamlingen af spørgeskemabesvarelsener blev varetaget af Epinion. Dataindsamlingen foregik i oktober 2021 og november 2021.

4.1.1 Spørgeskemaudvikling

Spørgsmålene til spørgeskemaerne til både ledere og lærere på de erhvervsuddannelserne blev udviklet af EVA. Udviklingen af spørgsmålene blev kvalificeret af en forudgående desk research af bl.a. de retningslinjer, der blev givet til erhvervsuddannelserne angående nedlukningen og genåbningen i perioden fra vinteren 2020 til efteråret 2021.

Spørgsmålene blev endvidere kvalitetssikret af Børne- og Undervisningsministeriet, hvad angår korrekt anvendelse af specifikke begreber relateret til lovgivningen omkring nødundervisning særlige indsatser og midler i forbindelse med nedluknings- og genåbningsperioden fra vinteren 2020 til efteråret 2021.

Pilottest

Forud for spørgeskemaundersøgelsen blev spørgeskemaet pilottestet af i alt én uddannelsesleder på en erhvervsuddannelse og tre lærere.

Det overordnede formål med en pilottest er at gøre det muligt at indsamle data med færrest mulige måleproblemer. Konkret betyder det, at pilottestene skulle kvalificere spørgeskemaet og sikre, at spørgsmålene blev forstået ensartet og i overensstemmelse med intentionen.

I interviewene blev spørgeskemaet gennemgået spørgsmål for spørgsmål, således at respondenterne kom igennem alle dele af spørgeskemaet. I interviewene var der særligt fokus på at få afklaret, om spørgsmålene var forståelige og meningsfulde, om svarkategorierne var tilstrækkelige og gensidigt udelukkende, om spørgeskemaet forekom logisk og klart samt om spørgeskemaet manglede vigtige aspekter.

Pilotinterviewene blev gennemført af EVA som telefoniske interview med respondenter fra målgruppen. Interviewene varede ca. 30 minutter alt efter hvor mange kommentarer informanterne havde.

4.2 Spørgeskemaundersøgelse blandt ledere på erhvervsuddannelserne

Spørgeskemaundersøgelsen blandt ledere på erhvervsuddannelserne blev tilrettelagt som en populationsundersøgelse blandt uddannelsesledere inden for alle fire hovedområder.

I de følgende afsnit gennemgås dataindsamlingens faser enkeltvis, og svarprocenter samt repræsentativitet beskrives for det endelige datagrundlag.

Spørgsmålene i spørgeskemaerne blev udarbejdet af EVA, mens opsætning, etablering af kontaktgrundlag samt selve indsamlingen af spørgeskemabesvareelserne blev varetaget af Epinion. Dataindsamlingen foregik i oktober og november 2021.

4.2.1 Populationsafgrænsning

Populationen kan opgøres på forskellige niveauer hhv. på institutionsniveau (hovedinstitution), på uddannelsesniveau (afdeling) og på individniveau (ledere). Medmindre andet er specificeret anvendes begrebet 'population' i dette notat om populationen på institutionsniveau. Med institutioner menes hovedinstitutioner med dertilhørende hovedinstitutionsnumre af hvilke der findes 68 i Danmark.

Da vi ønsker at få viden om de enkelte uddannelsers erfaringer består populationen af uddannelsesledere eller ledere med lignende ansvar for de specifikke uddannelser på institutionerne, der udbyder erhvervsuddannelser i Danmark. Da nogle institutioner udbyder flere forskellige typer erhvervsuddannelser fx både tekniske og merkantile erhvervsuddannelser, vil de fleste institutioner have mere end én uddannelsesleder pr. institution. Populationen består således af uddannelsesledere på de 75 institutioner, der udbyder erhvervsuddannelser i Danmark. De fleste i populationen vil have betegnelsen "uddannelsesleder", mens enkelte vil have andre betegnelser fx "uddannelseschef" el. "pædagogisk leder". Derfor refereres der samlet set til respondentgruppen som ledere på erhvervsuddannelserne.

Lederundersøgelsen er gennemført som en populationsundersøgelse blandt ledere på de enkelte uddannelser. Alle ledere i populationen er blevet forsøgt kontaktet i forbindelse med undersøgelsen.

4.2.2 Udsendelsesgrundlag

Da et samlet overblik over ledere på erhvervsuddannelserne ikke umiddelbart er tilgængeligt, har det været nødvendigt at etablere et udsendelsesgrundlag. Udsendelsesgrundlaget for denne undersøgelse baserer sig dels på udsendelsesgrundlaget indsamlet i første erfaringsopsamling af nødundervisningen gennemført i efteråret 2020 og dels på en opfølgende desk research gennemført i efteråret 2021.

Indledningsvist blev undersøgelsespopulationen i 2020 dannet ved et udtræk fra uddannelsesstatistik.dk over elevbestanden opdelt på uddannelse koblet med udtræk fra institutionsregisteret, hvormed de uddannelsesinstitutioner, der udbyder de forskellige typer erhvervsuddannelser blev

identificeret. Herefter blev de enkelte institutioner kontaktet og bedt om at indberette kontaktoplysninger på de enkelte uddannelsesledere for de forskellige hovedområder, som den enkelte institution udbød uddannelser under. Yderligere beskrivelser af etableringen af kontaktgrundlaget for den første erfaringsopsamling af nødundervisningen kan læses i metodebilag for denne undersøgelse.

Desk research og endeligt udsendelsesgrundlag (2021)

Der er samlet opgjort 193 hovedområder fordelt på de 75 institutioner. For de uddannelser, der ikke har indberettet kontaktoplysninger til erfaringsopsamlingen fra 2020, er kontaktoplysninger på lederne fremsøgt på institutionernes hjemmesider. Herefter er der taget telefonisk kontakt til de institutioner, som det ikke lykkedes at fremsøge lederens kontaktoplysninger for.

For dem, der er ledere for mere end ét hovedområde på en erhvervsuddannelse udvælges tilfældigt hvilket område, de inviteres til at svare for. Det oplyses i invitationsmailen, hvilket hovedområde spørgeskemaet omhandler.

Det har været muligt at etablere kontaktoplysninger på alle ledere, der er udtrukket til deltagelse, og de er derfor alle blevet forsøgt kontaktet i forbindelse med undersøgelsen. Tabellen nedenfor viser antallet af inviterede til undersøgelsen vist for unikke ledere. Det endelige udsendelsesgrundlag udgøres således samlet set af 168 ledere fordelt på de fire hovedområder på erhvervsuddannelserne¹.

TABEL 4.1

Endelig population, udtræk og udsendelsesgrundlag (2021)

Hovedområde	Population (institutionsniveau)	Population (uddannelsesniveau)	Antal unikke ledere
Fodterapeutuddannelsen	2	2	2
Fødevarer, jordbrug og oplevelser	36	42	34
Kontor, handel og forretningservice	41	47	36
Omsorg, sundhed og pædagogik	26	36	35
Teknologi, byggeri og transport	33	66	61
Total	75	193	168

Kilde: Metodenotat for spørgeskemaundersøgelse på erhvervsuddannelsesområdet udarbejdet af Epinion.

Note: Antallet af unikke ledere overstiger antallet af institutioner, da nogle institutioner udbyder flere uddannelses typer og har ledere for de enkelte typer.

4.2.3 Dataindsamling

Data blandt ledere på erhvervsuddannelser er indsamlet i perioden fra d. 6. oktober til og med d. 5. november 2021.

¹ I kapitlets opgørelser betragtes fodterapeutuddannelsen ikke som en del af de fire hovedområder.

Alle ledere modtog indledningsvist en e-mailinvitation, der indeholdt et personligt link til spørgeskemaet. Herefter er der sendt løbende påmindelser til de ledere, som ikke har besvaret skemaet, og som ikke havde frabedt sig at deltage i undersøgelsen. Tidspunkt for udsendelse af e-mailinvitationer og påmindelser fremgår af tabellen nedenfor.

TABEL 4.2

Oversigt over udsendelse af e-mailpåmindelser og telefoniske påmindelser til lederundersøgelse

Udsendelse	Dato (2021)
E-mail invitation	6. oktober
E-mailpåmindelse 1	14. oktober
E-mailpåmindelse 2	26. oktober
Første telefoniske påmindelser	26.-29. oktober
E-mailpåmindelse 3	1. november
E-mailpåmindelse 4 ²	3. november
Sidste telefoniske påmindelser ³	4.-5. november

Kilde: Methodenotat for spørgeskemaundersøgelse på gymnasieområdet udarbejdet af Epinion.

I alt deltog 90 ledere fra erhvervsuddannelserne i undersøgelsen. Dermed blev der opnået en samlet svarprocent på 54 % ud af udsendelsesgrundlaget på 168 uddannelsesledere.

TABEL 4.3

Samlet svarprocent for ledere

	Udsendelsesgrundlag	Svar	Svarprocent
Erhvervsuddannelser	168	90	54 %

Kilde: Methodenotat for spørgeskemaundersøgelse på erhvervsuddannelsesområdet, udarbejdet af Epinion.

Tabellen nedenfor viser svarprocenter for ledere på erhvervsuddannelserne fordelt på uddannelsesområde.

² Sidste e-mailpåmindelse er kun sendt til uddannelsesledere, der enten er ledere for hovedområdet 'Teknologi, byggeri og transport' eller på en institution beliggende i Region Hovedstaden.

³ Sidste telefoniske påmindelser er kun sendt til uddannelsesledere, der enten er ledere for hovedområdet 'Teknologi, byggeri og transport' eller på en institution beliggende i Region Hovedstaden.

TABEL 4.4

Svarprocenter for ledere på erhvervsuddannelserne fordelt på uddannelsestype

Uddannelsestype	Udsendelsesgrundlag	Svar	Svarprocent
Fodterapeutuddannelsen	2	2	100%
Fødevarer, jordbrug og oplevelser	34	18	53%
Kontor, handel og forretningsservice	36	21	58%
Omsorg, sundhed og pædagogik	35	21	60%
Teknologi, byggeri og transport	61	28	46%
Total	168	90	54%

Kilde: Methodenotat for spørgeskemaundersøgelse på erhvervsuddannelsesområdet udarbejdet af Epinion.

4.2.4 Repræsentativitet

I tabellen nedenfor undersøges repræsentativiteten af data for ledere på erhvervsuddannelserne. Dette gøres ved at sammenholde fordelingerne blandt besvarelsene på udvalgte variable med fordelingerne i populationen på institutionsniveau. Afvigelsen mellem disse vises i procentpoint med angivelse af om denne er signifikant. Analyserne viser, at der ikke er nogen signifikante afvigelser.

Da data er indsamlet på uddannelsesområdeniveau, fx "byggeri" under hovedområdet "Teknologi, byggeri og transport" udgøres populationen af de 168 uddannelsesområder på institutionsniveau. I tilfælde hvor en person er leder for flere hovedområder, er lederen som nævnt kun inviteret til undersøgelsen én gang. Denne person vil dog i nedenstående opgørelse stå som besvaret for alle de typer af uddannelser, som vedkommende er leder for. Datagrundlaget udgøres derved af 105 besvarelser.

TABEL 4.5

Repræsentativitetsanalyse for ledere

BaggrundsvARIABLE		Population (uddannelsesområde- niveau)		Datagrundlag (uddannelsesområde- niveau)		Afvigelse
		Antal	Andel	Antal	Andel	Pct. point
Hovedområde	Fodterapeutuddannelsen	2	1 %	2	2 %	1
	Fødevarer, jordbrug og op- levelser	42	22 %	21	20 %	-2
	Kontor, handel og forret- ningsservice	47	24 %	28	27 %	2
	Omsorg, sundhed og pæda- gogik	36	19 %	22	21 %	2
	Teknologi, byggeri og transport	66	34 %	32	30 %	-4
Region	Hovedstaden	29	15 %	12	11 %	-4
	Midtjylland	60	31 %	32	30 %	-1
	Nordjylland	18	9 %	11	10 %	1
	Sjælland	21	11 %	12	11 %	1
	Syddanmark	65	34 %	38	36 %	3
Skolestørrelse (elevbestand)	Under 700	91	47 %	48	46 %	-1
	700-1.700	54	28 %	29	28 %	0
	Over 1.700	48	25 %	28	27 %	2
Andel etniske minoritetslever	Under 7 %	34	18 %	20	19 %	1
	7-12 %	70	36 %	34	32 %	-4
	Over 12 %	89	46 %	51	49 %	2

Kilde: Metodenotat for spørgeskemaundersøgelse på erhvervsuddannelsesområdet udarbejdet af Epinion. Informationer hentet fra Uddannelsesstatistik.dk.

Note: Signifikant afvigelse fra populationen ved signifikansniveau på 5 % ($p < 0,05$) er markeret med *.

4.2.5 Databehandling og analyse

I rapporten er data blevet analyseret og afrapporteret primært via frekvens- og krydstabeller. Vi har således foretaget en række beskrivende analyser, der præsenterer de rå fordelinger af variablene, og derudover har vi undersøgt en række sammenhænge mellem to variable ved hjælp af krydstabeller.

Til test af statistisk signifikans i krydstabellerne har vi anvendt en χ^2 -test. Da vi ikke fandt nogle interessante signifikante resultater af analyserne af krydstabeller mellem udvalgte spørgsmål i spørgeskemaundersøgelsen blandt ledere er ingen krydstabeller afrapporteret i rapporten eller bi-laget.

4.3 Spørgeskemaundersøgelse blandt lærere på erhvervsuddannelserne

Spørgeskemaundersøgelsen blandt lærere på erhvervsuddannelserne blev tilrettelagt som en populationsundersøgelse blandt lærere på samtlige typer erhvervsuddannelser.

I de følgende afsnit gennemgås dataindsamlingens faser enkeltvis, og svarprocenter samt repræsentativitet beskrives for det endelige datagrundlag.

EVA forestod selv hele dataindsamlingen det vil sige både spørgeskemaudvikling, opsætning og udsendelse. Dataindsamlingen foregik i oktober og november 2021.

4.3.1 Populationsafgrænsning

Lærerundersøgelsen er gennemført som en populationsundersøgelse blandt samtlige lærere på alle typer erhvervsuddannelser, som underviste på en erhvervsuddannelse i 2. nedluknings- og genåbningsperiode det vil sige fra vinteren 2020 til foråret 2021. Lærere, der er ansat på en erhvervsuddannelse efter marts 2021, er således ikke i populationen for denne undersøgelse.

4.3.2 Udsendelsesgrundlag

Da et samlet overblik over lærere på erhvervsuddannelserne ikke er tilgængeligt, har det været nødvendigt at etablere et udsendelsesgrundlag. Udsendelsesgrundlaget til lærerspørgeskemaundersøgelsen er etableret ved, at Undervisningsministeriet har bedt alle skoler, der udbyder erhvervsuddannelser, om at indberette samtlige lærere, der underviser på en erhvervsuddannelse⁴.

Udsendelsesgrundlaget bestod af indberetninger på lærere fra samtlige institutioner, der udbød erhvervsuddannelser på det pågældende tidspunkt. Vi betragter således udsendelsesgrundlaget som en komplet opgørelse af lærere på erhvervsuddannelserne på det pågældende tidspunkt for undersøgelsen.

Således består den endelige population af 5.451 lærere fordelt på 78 institutioner.

4.3.3 Dataindsamling

Data blandt lærere på erhvervsuddannelserne er indsamlet i perioden fra d. 6. oktober til og med d. 5. november 2021.

Alle lærere modtog indledningsvist en e-mailinvitation, der indeholdt et personligt link til spørgeskemaet. Herefter er der sendt løbende påmindelser til de lærere, som ikke har besvaret skemaet, og som ikke havde frabedt sig at deltage i undersøgelsen. Tidspunkt for udsendelse af e-mailinvitationer og påmindelser fremgår af tabellen nedenfor.

⁴ Udsendelsesgrundlaget er etableret i forbindelse med en anden undersøgelse, som EVA har foretaget for Undervisningsministeriet i samme periode. Udsendelsesgrundlaget til den anden undersøgelse var ikke afgrænset til ansættelser før marts 2021, hvorfor enkelte lærere, der ikke var en del af målgruppen, har modtaget spørgeskemaet. Vi modtog i midlertidig mange henvendelser fra lærere, der ikke var ansat under nedluknings- og genåbningsperioderne, som vi efterfølgende er fjernet fra populationen. Vi forventer derfor, at det er få lærere, som ikke er en del af populationen, som vi ikke har hørt fra.

TABEL 4.6

Oversigt over udsendelse af e-mailpåmindelser til lærerundersøgelsen

Udsendelse	Dato (2021)
E-mail invitation	6. oktober
E-mailpåmindelse 1	13. oktober
E-mailpåmindelse 2	26. oktober
E-mailpåmindelse 3	1. november

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

I alt deltog 2.137 lærere fra erhvervsuddannelserne i undersøgelsen. Dermed blev der opnået en samlet svarprocent på 40 % ud af udsendelsesgrundlaget på 5.404 lærere på erhvervsuddannelserne.

TABEL 4.7

Samlet svarprocent for lærere

	Udsendelsesgrundlag	Svar	Svarprocent
Lærere på erhvervsuddannelser	5.404	2.137	40 %

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

TABEL 4.8

Svarprocenter for lærere på erhvervsuddannelserne fordelt på skoletype

Uddannelsestype	Udsendelsesgrundlag	Svar	Svarprocent
Teknisk skole	427	181	42 %
Handelsskole	392	147	38 %
Landbrugsskole	175	78	45 %
SOSU-skole	953	330	35 %
Kombinationsskole	3.315	1.341	40 %
Hotel- og restaurantskole	71	20	28 %
Anden skoletype*	71	46	65 %
Total	5.404	2.137	40 %

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: *Herunder Medieskolerne, tandplejerskoler, Skovskolen og UC Plus.

Det har ikke været muligt at få information om, på hvilke uddannelser de enkelte lærere i populationen underviser. Derfor kan vi ikke se på svarprocenter fordelt på hovedområder. Vi har dog spurgt lærerne, der har besvaret spørgeskemaet, hvilket hovedområde de primært underviser på. Se fordeling nedenfor:

TABEL 4.9

Fordeling på hovedområder blandt besvarelser lærerundersøgelse

Uddannelsestype	Antal	Procent
Fødevarer, jordbrug og oplevelser	298	14 %
Kontor, handel og forretningsservice	303	14 %
Omsorg, sundhed og pædagogik	456	21 %
Teknologi, byggeri og transport	1.189	51 %
Total	2.137	100 %

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

4.3.4 Repræsentativitet

For at undersøge hvorvidt den adspurgte gruppe (datagrundlaget) er repræsentativ ift. populationen af lærere på erhvervsuddannelserne, er der anvendt følgende fremgangsmåde:

1. Sammenligning og test af fordelinger på udvalgte faktorer blandt populationen og data-grundlaget på individniveau via frekvenstabeller og signifikanstest
2. Afprøvning af vægtning på udvalgte faktorer via sammenligning af frekvenstabeller med og uden vægtning.

Det har ikke været muligt at indsamle oplysninger om, hvilke uddannelser de enkelte lærere i populationen underviser på. Derfor kan vi udelukkende lave repræsentativitetsanalyser på de informationer vi har om institutionerne, som lærerne underviser på. Vi ser således på repræsentativitet mht. følgende variable:

- Beliggenhedsregion
- Skoletype.

Resultatet af repræsentativitetstesten viser, at analysegrundlaget er repræsentativt mht. beliggenhedsregion, mens der kan konstateres signifikante skævheder i analysegrundlaget, hvad angår skoletype, når man sammenligner med populationen af lærere på erhvervsuddannelserne. Via afprøvning af vægtning ift. skoletype kan det konstateres, at vægtning på dette parameter ikke gør en substantiel forskel for svarfordelingerne på spørgsmålene i spørgeskemaundersøgelsen.

På baggrund af ovenstående analyser præsenterer vi derfor resultater fra spørgeskemaundersøgelsen blandt lærere på erhvervsuddannelserne uvægtet. Selvom data fra lærerundersøgelsen overordnet ikke kan betragtes som repræsentativ hvad angår skoletype, er der substantielt relativt små forskelle mellem populationen og analysegrundlaget på dette parameter, hvorfor vi fortsat betragter spørgeskemadata som et godt datagrundlag for analyser af læreres erfaringer under 2. nedluknings- og genåbningsperiode som følge covid-19-pandemien.

I tabellen nedenfor vises fordelingerne blandt besvarelserne og i populationen på de to udvalgte parametre. Afgivelsen mellem disse vises i procentpoint med angivelse af om denne er signifikant.

TABEL 4.10

Repræsentativitetsanalyse for lærere på erhvervsuddannelserne

BaggrundsvARIABLE		Population		Datagrundlag		Afvigelse
		Antal	Andel	Antal	Andel	Pct. point
Skoletype*	Teknisk skole	427	8 %	175	8 %	0
	Handelsskole	392	7 %	147	7 %	0
	Landbrugsskole	175	3 %	78	4 %	1
	SOSU-skole*	953	18 %	330	15 %	-3*
	Hotel- og restaurantskole	71	1 %	20	1 %	0
	Kombinationsskole	3.315	61 %	1.341	63 %	2
	Anden skoletype*	71	1 %	46	2 %	1*
Region	Hovedstaden	1.068	20 %	406	19 %	-1
	Midtjylland	1.392	26 %	548	26 %	0
	Nordjylland	647	12 %	255	12 %	0
	Sjælland	904	17 %	386	18 %	1
	Syddanmark	1.393	26 %	542	25 %	-1

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: Signifikant afvigelse fra populationen ved signifikansniveau på 5 % ($p < 0,05$) er markeret med *.

Vægtning af lærerbesvarelser

På baggrund af repræsentativitetsanalysen fandt vi væsentlig grund til at afprøve, hvorvidt skævheder i henhold til parameteret skoletype kan udlignes ved statistisk vægtning. Vægtning af data giver mulighed for at rette op på skævheder i data efter dataindsamling ved at tildele de enkelte respondenter vægte, således at besvarelser fra underrepræsenterede grupper i stikprøven tildeles større vægt end besvarelser fra respondenter i overrepræsenterede grupper (Milhøj, 1994).

Vi anvender ”analytical weights” til denne procedure. Vægtene er først afprøvet enkeltvis og efterfølgende samlet for at undersøge både om tilføjelsen af en enkelt vægt eller vægtene til sammen vil ændre på udfaldene af de anvendte spørgsmål i analysen.

Følgende tabeller undersøger differencen i fordelingerne mellem populationen og datagrundlaget på udvalgte spørgsmål fra spørgeskemaundersøgelsen, både når der ikke vægtes, samt når der vægtes på skoletype.

TABEL 4.11

Sammenligning af vægtede og uvægtede fordelinger på udvalgte spørgsmål i spørgeskemaundersøgelsen blandt lærere på erhvervsuddannelserne

	Ikke vægtet		Vægtet ift. skoletype		Difference (i pp)
	Frekvens	Procent (%)	Frekvens	Procent (%)	
Hvordan vil du helt overordnet vurdere dine nuværende elevers trivsel i forhold?					
Meget lavere	154	7,2 %	154	7,2 %	0
Lidt lavere	601	28,1 %	603	28,2 %	0,1
Det samme	699	32,7 %	697	32,6 %	-0,1
Lidt bedre	283	13,2 %	283	13,3 %	0,1
Meget bedre	246	11,5 %	242	11,3 %	-0,2
Ved ikke	154	7,2 %	158	7,4 %	0,2
Total	2.137	100,0 %	2.137	100,0 %	
Hvordan vil du vurdere kvaliteten af din undervisning i anden nedlukningsperiode?					
Den var af højere kvalitet	898	46,8 %	902	47,1 %	0,3
Den var af lavere kvalitet	233	12,1 %	233	12,2 %	0,1
Den var af samme kvalitet	787	41,0 %	781	40,8 %	-0,2
Total	1.918	100,0 %	1.917	100,0 %	
Hvordan vil du vurdere dine elevers faglige udgangspunkt i starten af skoleåret 2021/2022 sammenlignet med elever, som gik på skolen før 2020 ift. elevernes teoretiske kompetencer?					
Meget lavere	161	7,5 %	159	7,4 %	-0,1
Lidt lavere	623	29,2 %	624	29,2 %	0
Det samme	836	39,1 %	835	39,1 %	0
Lidt bedre	288	13,5 %	285	13,3 %	-0,2
Meget bedre	61	2,9 %	61	2,9 %	0
Ved ikke	168	7,9 %	174	8,1 %	0,2
Total	2.137	100,0 %	2.137	100,0 %	
Hvordan vil du vurdere dine elevers faglige udgangspunkt i starten af skoleåret 2021/2022 sammenlignet med elever, som gik på skolen før 2020 ift. elevernes praktiske kompetencer?					
Meget lavere	406	22,5 %	404	22,4 %	-0,1
Lidt lavere	580	32,2 %	579	32,1 %	-0,1
Det samme	548	30,4 %	544	30,2 %	-0,2
Lidt bedre	88	4,9 %	89	4,9 %	0
Meget bedre	16	0,9 %	16	0,9 %	0
Ved ikke	165	9,2 %	171	9,5 %	0,3

	Ikke vægtet		Vægtet ift. skoletype		Difference (i pp)
	Frekvens	Procent (%)	Frekvens	Procent (%)	
Total	1.803	100,0 %	1.803	100,0 %	
Hvordan vil du vurdere dine elevers faglige udgangspunkt i starten af skoleåret 2021/2022 sammenlignet med elever, som gik på skolen før 2020 ift. elevernes personlige/socialt kompetencer?					
Meget lavere	299	14,0 %	296	13,8 %	-0,2
Lidt lavere	736	34,4 %	739	34,6 %	0,2
Det samme	739	34,6 %	733	34,3 %	-0,3
Lidt bedre	126	5,9 %	127	5,9 %	0
Meget bedre	24	1,1 %	24	1,1 %	0
Ved ikke	213	10,0 %	218	10,2 %	0,2
Total	2.137	100,0 %	2.137	100,0 %	

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Note: Totalen på spørgsmålene varierer pga. varierende filterspørgsmål.

Tabel 4.11 viser, at forskellene mellem fordelingerne blandt de uvægtede besvarelser og besvarelser der er vægtet ift. beliggenhedsregion og skoletype ligger mellem -0,3 og 0,3 procentpoint, hvilket må siges at være meget små udsving. Med vægtning af data gælder det, at hvis interessevariablen ikke afhænger af de inddelingskriterier, der vægtes efter, er vægtningen overflødig. Derimod kan man risikere at øge usikkerheden i de statistiske estimater ved vægtning, uden at vægtningen egentlig retter op på skævhed i data (Milhøj, 1994). Når forskellen på de vægtede fordelinger og de uvægtede fordelinger ligger på dette niveau, vurderer vi, at vægtningen ikke har en substantielt effekt på fordelingen af besvarelserne i spørgeskemaundersøgelsen. Derfor præsenteres uvægtede resultater i rapporten.

4.3.5 Databehandling og analyse

I rapporten er data blevet analyseret og afrapporteret primært via frekvens- og krydstabeller. Vi har således foretaget en række beskrivende analyser, der præsenterer de rå fordelinger af variablene. Derudover har vi undersøgt en række sammenhænge mellem to variable ved hjælp af krydstabeller.

Til test af statistisk signifikans i krydstabellerne har vi anvendt en χ^2 -test. Da vi ikke fandt nogle interessante signifikante resultater af analyserne af krydstabeller mellem udvalgte spørgsmål i spørgeskemaundersøgelsen blandt ledere er ingen krydstabeller afrapporteret i rapporten eller bilaget.

Metodebilag A: Erfaringsopsamling: Elevernes læring og trivsel på erhvervsuddannelserne under covid-19-pandemien

© 2022 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form på: www.eva.dk

ISBN (www) 978-87-7182-600-5

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

T 35 55 01 01
E eva@eva.dk
H www.eva.dk